

SESSIÓ D'INFORMACIÓ SOBRE LA TRANSFORMACIÓ DE LA MODEL ACTA

Dia: Dimarts 5 de juliol de 2022

Hora: 18.00 – 20.00 h

Lloc: Sala d'actes de l'Antiga Presó de la Model

ASSISTENTS

Entitats

Joan Sendra Mestre. *Ballets de Catalunya / Recreant Cruïlles*

Xavier Riu. *AVV Esquerra de l'Eixample*

Joan Vey. *AVV Esquerra de l'Eixample*

Fina Gómez Martín. *AVV Esquerra de l'Eixample*

Jordi Blanch. *APAM*

Josep Surroca. *APAM*

Gabriel Gómez. *A.C. Helios Gómez*

Gemma Tost. *AFA Escola Xirinacs*

Genís Domínguez. *AFA Escola Xirinacs*

Toni Bañuelos. *AFA Escola Xirinacs*

Clàudia Baus. *Colla castellera Esquerdats*

Gerard Garcia. *Colla castellera Esquerdats*

Joaquim Ortín. *Fundació Salvador Seguí*

Joan Marc Montserrat Balasch. *Tècnic comunitari*

Eixarc Escaramís. *AFI Escola Entença*

Maite Pérez. *AFI Escola Entença*

Ricard Conesa. *Fundació Solidaritat UB*

Representants i personal tècnic de l'Ajuntament

Pau González. *Regidor de l'Eixample i d'Educació*

Xavier Matilla. *Arquitecte en Cap*

Ariadna Miquel. *Gerència Arquitecte en Cap*

Alícia Puig. *Consellera del Districte*

Jordi Matas. *Conseller tècnic del Districte*

Laia Torras. *Projectes Estratègics de Foment de Ciutat*

Núria Bayó. *Gerència Arquitecte en Cap*

Xavi Valls. *Participació Foment de Ciutat*

Ricard Nieves. *Tècnic Districte*

Imma Aguilar. *Tècnic Districte*

Joaquim Pascual. *Coordinador de Projectes*

Joan Vitòria. *El globus vermell. Acta*

ORDRE DEL DIA

1. Benvinguda institucional.
2. Presentació del projecte d'ordenació, la MPGM i la redacció dels projectes de la primera fase.
3. Actuacions provisionals.
4. Torn obert de paraules.

1. Benvinguda institucional

Pau González (Regidor de l'Eixample i d'Educació): dóna la benvinguda a totes les persones assistents. Remarca que els hagués agradat poder explicar més coses de les que finalment presentaran.

2. Presentació del projecte d'ordenació, la MPGM i la redacció dels projectes de la primera fase

Xavier Matilla (Arquitecte en Cap): repassa el Projecte d'Ordenació de la Model aprovat. També comenta que a la tardor es preveu fer l'aprovació inicial de la MPGM i que a partir d'aleshores es podrà convocar el concurs per realitzar la primera fase del projecte: la transformació de l'antic Edifici Tallers en Institut Escola amb poliesportiu soterrani.

D'acord amb la presentació adjunta a aquesta acta, explica:

- **Evolució entre el Pla Director 2019 i el Projecte d'Ordenació 2021**

Evolució:

- Preservació patrimonial i memòria
- Estalvi de recursos en l'execució de les obres

Estratègia: Maximitzar l'aprofitament de les construccions existents

Acció: Ajustos en la disposició del programa d'acord amb la tipologia de cada edifici.

- **Projecte d'Ordenació de la Model 2021**

Objectius:

- Dotar la Model amb equipaments i habitatge social de qualitat
- Generar un nou espai verd que redefineixi la relació amb la ciutat
- Preservar el patrimoni i la memòria
- Promoure la major sostenibilitat ambiental

Propostes:

- Rehabilitar i preservar la volumetria dels edificis d'Administració, Tallers i Panòptic, posant en valor les 3 principals construccions de la Model.
- Minimitzar l'enderroc i l'obra nova per reduir l'impacte i el cost ambiental.
- Un Parc que genera una nova percepció del lloc mantenint les traces de l'antiga tanca perimetral, relliga els elements patrimonials i de memòria.
- Bategar! L'edifici Tallers i el Panòptic, s'amplien mitjançant cossos lleugers que evoquen les "galeries" de l'Eixample, establint una nova imatge i noves relacions entre l'interior i l'exterior.

Usos i distribució prevista (vegeu presentació adjunta).

3. Actuacions provisionals

Ariadna Miquel (Gerència Arquitecte en Cap): comenta les actuacions fetes fins ara:

- Ubicació de les dues escoles, Xirinacs i Entença.
- Enderroc dels edificis annexes entre les galeries 3 i 4 i l'edifici Tallers.
- Instal·lació artística de Boa Mistura al pati entre les galeries 4 i 5.

Laia Torras (Participació Ecologia Urbana): explica que des del gener 2018 l'Ajuntament de Barcelona gestiona el recinte de l'antiga Presó Model. Seguidament, fa un repàs de les activitats programades que s'hi realitzen, les quals es poden dividir en tres grans grups:

- periòdiques
- puntuals
- rodatges (pel·lícules, documentals, etc., però mai rodatges comercials, com podrien ser anuncis)

Explica que aquestes activitats poden ser promogudes tant per l'Ajuntament com per entitats i recorda que totes les propostes han de complir amb els següents criteris:

- Activitats de caràcter gratuït
- Obertes a la ciutadania
- Sense ànim de lucre
- Promogudes per agents sense ànim de lucre
- De temàtica vinculada a la memòria i als drets, a la transformació del propi espai de La Model o bé a la vida comunitària del barri de l'Esquerra de l'Eixample
- De caràcter socio-polític, cultural o comunitari

Ariadna Miquel (Gerència Arquitecte en Cap): explica les actuacions provisionals previstes:

- **Exposició "permanent" sobre la transformació de la Model.**
Els continguts principals es trobaran al pati de l'edifici d'Entença, però també constarà d'unes grans lones a l'exterior, als murs perimetrals i a les façanes, que serveixin de reclam.
S'estan treballant els continguts i el muntatge i està previst que s'instal·li a final d'any.
- **Habilitació d'una pista esportiva al pati entre les galeries 3 i 4.**
Funcionarà com un pati obert al qual s'accedirà des del c. Provença.
Només se'n podrà fer ús quan hi hagi seguretat/vigilància a la resta de la Model (de divendres a diumenge), ja que aleshores s'aprofitarà per posar-hi un reforç per al pati.
S'està elaborant un informe previ sobre l'estat de les façanes per veure si cal protegir-les o actuar-hi abans d'obrir el pati.
- **Adequació de l'espai públic entre les galeries 2 i 3**
Funcionarà com un interior d'illa al qual s'accedirà des del c. Provença.
- **Adequació de la planta 1 de l'edifici d'Entença per a ús de les entitats**
S'estan estudiant els aspectes tècnics (compliment de normatives respecte instal·lacions i accessibilitat).

Pau González (Regidor de l'Eixample i d'Educació): remarca que a l'Edifici Tallers no s'hi fa res perquè serà el primer on s'hi intervindrà amb caràcter permanent (per fer-hi l'Institut Escola i el poliesportiu soterrat).

4. Torn obert de paraules

Jordi Blanch (APAM): diu que hi havia un acord amb l'equip municipal de l'anterior legislatura perquè l'edifici d'Entença es convertís en una residència per a persones amb autisme.

Respostes:

- **Pau Gonzàlez** (Regidor de l'Eixample i d'Educació): explica que no hi ha hagut canvis respecte el Pla Director aprovat i els emplaça a fer una reunió un altre dia per parlar-ne.
- **Ariadna Miquel** (Gerència Arquitecte en Cap): precisa que en el Pla Director del 2009 hi era, la residència per a autistes. En el moment d'actualitzar el Pla Director al 2019 es va decidir no ubicar-la a La Model perquè es van prioritzar els equipaments de barri respecte els de ciutat i es va decidir ubicar-la en algun altre lloc de l'Eixample, però encara no hi ha un lloc definitiu clar.

Gerard Garcia (Colla castellera Esquerdats): demana que, si és possible, en el "mentrestant" es desmunti i tregui la garita de control que hi ha al centre del panòptic per facilitar els usos que té l'espai.

Respostes:

- **Ricard Conesa** (Fundació Solidaritat UB): la garita de control es considera un important element patrimonial de l'espai memorial, ja que permet explicar quin era el sistema de control dels presos.
- **Joan Marc Montserrat Balasch** (Tècnic comunitari): la garita de control actual no és l'original. L'actual va substituir l'original.
- **Pau Gonzàlez** (Regidor de l'Eixample i d'Educació): intentem ser curosos amb el "mentrestant" per no fer i després haver de desfer. I això incumbeix la garita.
- **Laia Torras** (Participació Ecologia Urbana): explica que l'àmbit de les visites a la Model no s'ha modificat (i, per tant, la garita tampoc) per garantir la sensibilització en clau de memòria.

Gabriel Gómez (A.C. Helios Gómez): demana que es compleixi el compromís de restaurar la capella gitana d'Helios Gómez.

També demana que al futur espai memorial de la galeria 4 hi hagi una exposició permanent que recordi les obres fetes per diferents presos de denúncia social i de denúncia de vulneració dels drets humans.

Finalment, comenta que no acaba de veure bé que s'hi facin habitatges a les galeries, que hi veuria millor equipaments.

Respostes:

- **Ricard Conesa** (Fundació Solidaritat UB): comenta que el projecte de l'espai memorial ja preveu la restauració de la capella gitana.
- **Xavier Matilla** (Arquitecte en Cap): explica que, per la tipologia original de l'edifici, el programa d'habitatge, que requereix d'espais més petits, és el que millor li escau a les galeries. Els equipaments, en canvi, necessiten de sales i espais molt més grans i caldria desvirtuar molt més l'edifici per encabir-los.
- **Ariadna Miquel** (Gerència Arquitecte en Cap): també confirma que està previst restaurar la capella gitana quan es faci l'espai memorial.

Xavier Riu (AVV Esquerra de l'Eixample): diu que després de tant de temps sense informació, hagués esperat que avui s'haguessin explicat més coses.

D'altra banda, veu clar que la recuperació de tot el recinte serà un projecte molt llarg, fet que justifica tots els usos provisionals programats.

En aquest sentit, demana que també s'activi el pati entre les galeries 4 i 5, on hi ha la intervenció gràfica de Boa Mistura.

Respostes:

- **Pau Gonzàlez** (Regidor de l'Eixample i d'Educació): repeteix que s'ha preferit venir i explicar poc, menys del que tothom hagués desitjat, però venir i explicar, que no pas deixar-ho tot pel setembre. També comenta que amb els recursos de què es disposa s'està intentant guanyar el màxim d'espais provisionals.

Maite Pérez (AFI Escola Entença): demana que el millorin les voreres a l'entorn del recinte.

Així mateix, explica que als patis de les escoles no tenen gens d'ombra i proposa que s'estudii la possibilitat de plantar-hi arbres d'acord amb el futur projecte d'espais verds. Així els patis ja tindrien una mica d'ombra i permetríem que els arbres del futur parc anessin creixent.

Respostes:

- **Pau Gonzàlez** (Regidor de l'Eixample i d'Educació): la veu com una bona proposta a estudiar. També diu que s'està fent un gran esforç per aconseguir que les escoles, amb els seus espais interiors i exteriors, siguin més resilients a l'emergència climàtica. Finalment explica que s'està buscant ubicació definitiva per l'Escola Entença i que s'està parlant amb el Clínic per si es podria ubicar al solar de Provença (on hi havia hagut els bombers).
- **Xavier Matilla** (Arquitecte en Cap): comenta que és una idea que té molt de sentit, però també explica que plantar un arbre és força més car i complex del que pot semblar. Però diu que s'estudiarà si és factible.
- **Ariadna Miquel** (Gerència Arquitecte en Cap): recorda que els arbres triguen a créixer i fer una bona ombra.

Genís Domínguez (AFA Escola Xirinacs): pregunta si s'ha estudiat el necessari futur creixement de l'escola quan calgui ampliar amb cursos d'ESO. On es posaran els espais provisionals de l'ampliació?

Gemma Tost (AFA Escola Xirinacs): insisteix en el tema perquè creu que com a mínim hi haurà un parell d'anys de "solapament" entre les obres de l'Institut Escola definitiu i els nous mòduls provisionals. Es pregunta quin serà l'espai per l'institut provisional.

Respostes:

- **Pau Gonzàlez** (Regidor de l'Eixample i d'Educació): explica que una vegada s'hagi encarregat el projecte de l'Institut Escola definitiu i hi hagi un calendari, s'estudiarà bé quants anys de "solapament" hi haurà i on es poden ubicar els mòduls provisionals. També explica que l'Institut Escola i els pavelló soterrani previst seran el primer dels projectes perquè l'edifici Tallers és el més deteriorat i comenta que tots dos equipaments es faran alhora, com un sol projecte, per guanyar temps. La previsió és que amb l'aprovació inicial (però no definitiva) de la MPGM ja es pugui convocar el concurs arquitectònic. Aprofita per dir que amb l'escola l'Ajuntament està disposat a avançar els diners perquè es pugui fer més ràpid, si cal.

Eixarc Escaramís (AFI Escola Entença): També demana que s'estudiï de plantar arbrat per fer ombra als patis de les escoles i a les voreres del perímetre del recinte. D'altra banda, pregunta quins són els tempos d'execució previstos per les diferents actuacions provisionals que s'han explicat.

Respostes:

- **Pau González** (Regidor de l'Eixample i d'Educació) i **Xavier Matilla** (Arquitecte en Cap): detallen les següents dates:
 - Exposició "permanent": final 2022
 - Obertura pista esportiva: final 2022
 - Projecte d'obertura jardí interior: 2023

Joan Vey (AVV Esquerra de l'Eixample): Es pregunta si l'exposició "permanent" sobre la transformació de la Model podria estar llesta a l'octubre, que és quan són les festes del barri.

Respostes:

- **Pau González** (Regidor de l'Eixample i d'Educació): diu que s'intentarà, tot i que ho veu molt just.